

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 34

21. srpna 2022

Cena: 10 Kč

Majster Ján Hus a rok 2022

Píše sa rok 2022. Od mučeníckej smrti Jána Husa uplynulo 607 rokov; je to dlhá doba vo vývoji ľudskej spoločnosti. Bol nepochybne významnou osobnosťou svojej doby. Zamestnáva ma otázka, čo znamená jeho osobnosť pre našu dobu, čo môže dať kazateľ a univerzitný majster 15. storočia človeku 21. storočia. Časy sa zmenili, zmenil sa snáď aj človek?

Mal silné osobné charisma, kazateľskú erudíciu a vnútorným duchovným zápalom fascinoval svojich priateľov i oponentov. Nikto mu nemohol uprieť vášnivé nasledovanie Krista, cnostný život a hlboký pastoračný záujem o svoje ovečky. Celá vtedajšia Európa bola zasiahnutá hlbokou krízou agrárnou, finančnou, demografickou a spirituálnou, čo sa prejavovalo politickými búrkami. Presne ako v súčasnosti. Je naša doba iná, kľudnejšia? Ján Hus pôsobil vo svojej dobe svojou moralistickou, a zároveň i mystickou zvesťou o pravom živote v Kristu. Požíval podporu nielen reformných kruhov, ale i samotného kráľa Václava IV. Jeho teologickým vzorom bol J. Wyclif, jeho bránil z kazateľne slovami: „Béda, béda tým, kto nazývajú dobré zlé.“ Béda im aj v 21. storočí, ktorí nazývajú zlé veci dobrými, alebo naopak, o dobrých veciach vyhlasujú, že sú zlé. Vidíme hodnotovú dezorientáciu človeka, neschopnosť rozoznávať dobré od zlého, správne od nesprávneho, dokonca ich navzájom zamieňať. **Je to hodnotový deficit alebo devalvácia, nemá jasno v životných hodnotách, ktoré pochádzajú od Boha.**

Tí, čo čítajú a poznajú Bibliu až do konca po Jánovo zjavenie, vedľa a vyznávajú, že konečný víťaz bude Boh, platí teda: „Pravda víťazí!“

Hus bol nekompromisný v mravných princípoch a pociťoval vrúcnu túžbu premieňať človeka i spoločnosť s ideálmi prvotnej cirkvi.

V Písme je podľa neho celá pravda a cirkev nemôže vymyslieť nič nové. V tomto ponímaní sa približoval Lutherovi. Reformní teológovia kritizovali ľudské tradície, ktoré stáli často v protiklade k Božiemu zákonu. Kritizovali ľudské ustanovenia, podozrivé výplody intelektu, názory, doplnky, dodatky k biblickej pravde. Odmietali formalizmus, legalizmus a povrchné obradníctvo založené na vonkajšom efekte.

Čo teda kazateľ a univerzitný majster môže dať človeku 21. storočia? Môže poskytnúť hlboké pochopenie toho, že človek bol stvorený na Boží obraz, ale tento obraz bol znetvorený hriechom. Hospodín však neustále prichádza s láskou k padlému človeku a ponúka mu obnovu vo svojom Synovi. Posiela svojich poslov, ako to v liste apoštola Pavla Efezským 4,11 čítame: „Jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvestovatele evangelia, jiné

za pastýře a učitele.“ Hľa, jedným z nich bol i Ján Hus. Vidíme ho v typickom akademickom talári a sme v pokušení hovoriť o ňom len anekdotické, populárne známe veci. List Efezským bol základom kázania na spomienkovej bohoslužbe na umučenie Jána Husa 6. júla, ktorá sa konala ekumenicky v evanjelickom kostole v Košiciach. Prvý verš uvedeného listu Efezským nás napomína, aby sme žili tak, ako je hodné povolania, ktorým sme boli povolani Bohom.

Čo zveril Kristus mne osobne?

Každému z nás bola daná milosť podľa miery daru Kristovho, zvažujeme teda, aké talenty sme dostali a k akému dielu nás povoláva Boh. V Husovom diele vidím biblické poslanie pripravovať Božích svätých k službe budovať telo Kristovo, cirkev ospravedlnených kresťanov, skrze Pánovu obeť na Golgote.

A konečne dostávame najdôležitejšiu výzvu z listu Efezským 4,23-24: „Obnovte se duchovným smýšlením, oblečte nové lidství, stvořené k Božiu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy.“

Pre cirkev to znamená reformačný princíp semper reformanda – neustále sa obnovovať. Všetko má svojho ducha, nedajme sa zlákať duchom tejto doby, ale skúmame to, čo je milé Pánu, rozumejme, čo je vôľa Pánova. Zmeňme myslenie poznačené duchom filozofie, verme evanjeliu! O veľkých veciach Božích môžeme hovoriť len inšpirovaní a vedení Duchom svätým. A stane sa, že „staré, vysušené kosti“ z Ezechielovho prorocstva ožijú: to, čo je prekonané, zastarané a neúčinné, nefunkčné, odumrie, pretože Boh tvorí nové, nové nebo a novú zem. Tento úžasný plán nového stvorenia je nám zvestovaný v Písme svätom a **Ján Hus je historickým článkom v tomto Božom pláne.**

Prežívame krízové apokalyptické časy, choroby, vojnu, ekonomický úpadok, hrozí hladomor najmä v krajinách tretieho sveta, devastuje sa príroda. To je dielo ľudskej bezohľadnosti. Avšak je tu Kristova cirkev: sme svedkami toho, že falošná cirkev sa oddeľuje od pravej, a tu nemyslím na konkrétne denominácie, ale na veriacich v Krista. Láska mnohých vychladne, ale evanjelium sa zvestuje po celom svete.

Základom jednoty je vedomé očakávanie návratu Krista, jeho dru-

Jaké je být varhaníkem

Náš prázdninový seriál představující ty, kteří hrou na varhany doprovázejí bohoslužby ve sborech naší Církve československé husitské, pokračuje, a jsme moc rádi za další milé a upřímné odpovědi: Bohumila Holana, Hany Bubleové a Lukáše Rýdla.

1. Kdo vás přivedl k varhanám? 2. Jaké je to být v pozici „služebného“ varhaníka v církvi? 3. Co vás na této práci těší, co vám naopak bere chut? 4. Máte nějaký inspirativní námět?

1. V modlitebně náboženské obce v Mladé Boleslavi nemáme varhany, ale harmonium. To původně mělo i pedály jako u varhan. Když v roce 1985 zemřel náš varhaník, zaujal jsem jeho místo – vystudoval jsem totiž konzervatoř a celý profesní život jsem učil na Základní umělecké škole. Hudba je mým koníčkem, dodnes účinkuji v Mladoboleslavském komorním orchestru.

2. Liturgii a písně v naší církvi mám velice rád, a tak mi dělá radost, když mohu, s pomocí Boží, svou hrou přispět k hudební úrovni bohoslužeb.

3. Sestra farářka i sestry a bratři v náboženské obci jsou, myslím, spokojeni, a to mi dodává chuť do další práce.

4. Mám dvě přání: Aby mi zdraví ještě nějaký rok vydrželo a aby naše harmonium dál dobře sloužilo.

Bohumil Holan

1. Kdo mě přivedl k varhanám? V knize Poutník Božím humorem jsem ráda vzpomněla na emeritního patriarchu bratra Josefa Špaka, neboť posadit mě za královský nástroj byla jeho práce. Bylo mi třináct let a odvahu mi dodal i prof. Milan Šlechta, který v našem sboru Ježíše Knížete míru hrál májové hudební nešpory. Bratru Špakovi jsem celý život vděčná za tuto pobídku, která vyšla z Boží vůle. Tomu věřím.

2) Mám pocit, že se jedná vždy o vzájemnou symbiózu s br. farářem či ses. farářkou. Aby byla bohoslužba jednotná, musí být varhaník vždy kvalitním hráčem,

ohleduplný k liturgii, vhodnému tempu písní, nádechům účastníků bohoslužby, pohotový při nečekaných změnách a určitě zodpovědný a pokorný. Předem si domluvit určitá úskalí, která jsou u našich farářů velmi individuální.

3) Kvalitní spolupráce s br. farářem, soustředěná obec, prostor pro volbu hudby ke vzpomínkám, správně reprodukováná liturgie. Líbí se mi, že máme ve zpěvníku nepřehledné množství písní k různým příležitostem. Přála bych si, aby bratři faráři sami nacvičovali písně málo známé i v mollových tóninách, s nedoceněnými texty. Chuť mi na krátkou dobu bere, když se na bohoslužbě sejde málo lidí a ještě k tomu nezpěváků či nekvalitní nástroj, obtížně ovladatelný. Tehdy je varhaník celou bohoslužbu ve střehu.

4) Souhlasím s náměty důsledně vypsané varhanicí Kateřinou Buršíkovou (ČZ 31), včetně vyhledávání varhanářů, ale i obětavých varhaníků. Netuším jak kde, ale vesměs sloužíme všem ve sboru od varhan gratis a rádi. Mnohdy i na požádání v jiných obcích či při jiných shromážděních. Velkou inspirací by bylo zahrát si při významných bohoslužbách např. v Betlémské kapli, kde by se mohli střídát ostřílení varhaníci ze všech diecézí.

Hana Bubleová,

*klavíristka - varhanice ve Čtyřech Dvorech a na Palackého nám. v Českých Budějovicích
Pokračování na str. 3*

Druhý člověk existuje proto, abys mu mohl prokázat lásku, kterou máš vůči Bohu.

Kateřina Sienská

Zpěv je odpočinkem pro duši a počátkem pokoje. Uklidňuje rozbouřenou mysl a usmíruje hněv. Připravuje lidi k lásce a překonává vzdálenosti mezi nimi.

sv. Basil

hého příchodu, uchvátenie živých veriacich a vzkriesenie zosnulých v Pánu. Očakávame a tešíme sa na Baránkovu svadbu. Na toto nás upomína Ján Hus, syn svojej doby,

človek stojaci na pomedzí dôb, muž hlbokkej viery, majúci nepostrádateľný kazateľský pátos: dáva svoje charisma a kňazského ducha k zásadnej reforme cirkvi tak, aby sa

dobová cirkevná realita čo najviac priblížila ideálu pravého Kristovho služobníka, chudobného, pokorného, mravného a obetavého.

Róbert Kováts, vikár NO Košice

Dušan Spáčil: Babylonská věž

Kdopak dal kámen na kámen
tím velkým plánem omámen?!
Kdo v duchu stoupal do výše,
tam kde by nebyl oslyšen?!
Kdo předem slyšel halas zvonů,
Ze všech těch chrámů Babylonu?

Základy ten chlapík stavěl prý sám
pak přibyl soused, co vedle měl krám.
A že to dál nešlo bez lešení
kněží mu poskytli rozhrěšení
I vzal si na stavbu toho kluka
co vůbec nevěřil na Marduka

Když ta věž dospěla pod první mrak,
usedl na vrchol podivný pták,
sledoval davy, jak se dál množí,
budují zkratku do přízně boží,
perou se kdo po ní půjde dříve,
jenže ty schody jsou nějak křivé.

Kněží si kážou: cíl je na dohled,
stavba se ale už začala chvět,
sotva z té budovy kus cihly spad,
proroci utekli - prý na západ.
Temný pták roztáhl své perutě...
...a ten sen o věži zapadl do sutě.

Kdopak dal kámen na kámen
tím velkým plánem omámen?!
Kdo v duchu stoupal do výše,
tam kde by nebyl oslyšen?
Kdo předem slyšel halas zvonů,
Ze všech těch chrámů Babylonu?

Biblia sa Božím slovom stáva

Biblia slovom Božím sama o sebe nie je. Stáva sa ním, keď Boh v Duchu svätom skrze ňu prehovorí. Stred našej pozornosti a nádeje má byť hovoriaci Boh. Hovorí v Biblii a nie niekde inde, a to preto, že v Biblii sú pred nami prvotní, základní svedkovia. Ale hovorí On, kde a kedy On chce, alebo Biblia mlčí. Je vždy nesprávne, keď si ľudia myslia, že tento odkaz a toto očakávanie na slobodnú milosť a slobodu Boha nestačí, že je nutné si Božiu prítomnosť nejak „zaistiť“ a nejak znázorniť, nejak sa zmocniť ľudsky prístupného kľúča k nej. Tu sa človek stavia vedľa Boha a chce byť aj nad Ním. To sa deje vtedy, keď sa celá pozornosť sústreďuje na Bibliu samu o sebe. Keď náš zrak stále a vytrvalo neprenikne skrze Bibliu, nie okolo nej, ale skrze ňu k jej Pánovi. Tým je vtedy nebezpečie, že nám unikne to najpodstatnejšie, Boh a jeho slovo: „Nejde teda vlastne o učenie 'o Biblii', ale o učenie o hovoriacom Bohu (...) a poukazanie na milostivého Boha, ktorý prehovoril k biblickým svedkom a skrze ich svedectvo chce prehovoriť aj k nám.“ (J. B. Souček). **Štefan Šrobár**

Z kazateľského plánu

11. neděle po svatém Duchu

Jak dobré je vzdávat Hospodinu chválu, tvému jménu, Nejvyšší, pět žalmy, hlásat zrána tvoje milosrdenství a v noci tvou věrnost. (Žalm 92,2-3)

První čtení: Izajáš 58,9b-14

Tužby pro dobu po Duchu svatém (IV):

2. Abychom v boji s pokušením a hříchem u Pána církve pomoc hledali a nalézali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom byli uzdraveni z duchovní slepoty a moci Boží se otevřeli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, ve své milosti ustavičně ochraňuj svou církev, odvracej od nás všechno škodlivé a přiváděj nás ke všemu, co je spasitelné a tobě milé! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Židům 12,18-29

Evangelium: Lukáš 13,10-17

Verše k obětování: Žalm 46,8-9

Verše k požehnání (varianta I): Marek 2,27-28
(varianta II): Jan 14,6

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, zjev na nás uzdravující moc své lásky a veď nás, abychom posvěceni tvým slovem a svátostmi tobě sloužili ve všem, co děláme! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 85, 62, 88, 89, 111, 149, 197

Archeologové objevili první známé vyobrazení biblických hrdinek Jael a Debory

Nejstarší známé vyobrazení biblických hrdinek Jael a Debory bylo objeveno ve starověké synagoze v Izraeli – oznámila minulý týden Univerzita Severní Karolíny v Chapel Hill. Podle vedoucí projektu Jodi Magnessové bylo počátečním vodítkem, které tým přivedlo k identifikaci postav, vyobrazení jedné z nich, jak kulem probodává hlavu vojenského generála.

„Je to nesmírně vzácné,“ řekla Magnessová, archeoložka a profesorka náboženství na UNC v Chapel Hill, pro Religion News Service. „Nevím o žádném jiném starověkém vyobrazení těchto hrdinek.“

Téměř 1 600 let staré mozaiky odhalil tým studentů a odborníků v rámci projektu, který letos v létě pokračoval již desátou sezónou vykopávek v synagoze ve starověké židovské vesnici Hukok v Dolní Galileji. Mozaiky byly na tomto místě poprvé objeveny v roce 2012 a Magnessová uvedla, že synagoga, která pochází z konce čtvrtého nebo

počátku pátého století, je „neobvykle velká a bohatě zdobená“. Kromě rozsáhlých a poměrně dobře zachovalých mozaik ji zdobí i nástěnné malby a vyřezávaná architektura.

Čtvrtá kapitola Knihy soudců vypráví příběh Debory, soudkyně a prorokyně, která po boku izraelského generála Báraka porazila kanaánské vojsko. Po vítězství, říká úryvek, utekl kanaánský velitel Sisera do Jaelina stanu, kde mu přes ucho zarazila do hlavy stanový kolík a zabila ho.

Nově objevené mozaikové desky zobrazující hrdiny jsou z místního broušeného kamene a byly nalezeny na podlaze na jižním konci západní uličky synagogy. Mozaika je rozdělena na tři části: na jedné sedí Debora pod palmou a dívá se na Báraka, na druhé sedí zřejmě Sisera a na třetí Jael zatlučká kolík do krvácejícího Sisery.

Magnessová uvedla, že není možné zjistit, proč byl vyobrazen právě tento biblický příběh, ale pozna-

menala, že také další mozaiky zobrazují události z Knihy soudců, včetně Samsona; jsou na jižním konci východní uličky synagogy.

Podle tiskové zprávy UNC se události kolem Jael a Debory mohly odehrávat ve stejné zeměpisné oblasti, kde se nacházela synagoga, což je přinejmenším jeden z možných důvodů pro umístění mozaiky. „Hodnota našich objevů, hodnota archeologie, spočívá v tom, že pomáhá vyplnit mezery v našich informacích, v tomto případě o Židech a judaismu v tomto konkrétním období,“ vysvětlila pro RNS Magnessová. „Ukazuje to, že mezi Židy existovala velmi bohatá a rozmanitá škála názorů.“

Magnessová poznamenala, že rabínská literatura neobsahuje popisy figurální výzdoby v synagogách – takže bez archeologie by se svět o těchto vizuálních ozdobách nikdy nedozvěděl.

Zdroj:

www.krestandnes.cz

Nad Písmem

Člověk na prvním místě

L 13,10-17

Milí přátelé,
je sobota pro člověka, anebo člověk pro sobotu? Kdy má člověk učinit dobro? Záleží to snad na kalendáři? S tím se poměrně často setkáváme, když se střetáváme s funkcionáři nebo dogmatiky, kteří mají potřebu nám připomínat pravidla, obsažená ve svatých knihách.

Je to několik týdnů, kdy mi jeden takový „dogmatik“ před okny fary napsal křídou na chodník s patričními biblickými odkazy, že Bůh ustanovil jedinečnou sobotu a proč že světíme neděli. Nějak se zapomněl podepsat, jak už to bývá, a tak řada kolemjdoucích správná biblická hesla pošlapávala, až je smyla bouřka a já byl rád, že mi to ve svém náboženském zapálení nenapsal sprejem na kostel.

Lidská zkušenost je nepřenositelná, proto tvrdost srdce těch „správných“ se může odvolávat na citáty, Písmo a okřídlené fráze, ale jak říká jedno staré indiánské přísloví: „Ujdi dvě míle v mých botách...“ Teprve až na vlastní kůži zažijeme, až se pod vahou těžkostí a strádání sehneme, až budeme po léta nosit své drobné i větší kříže, tehdy oceníme Ježíšův přístup, který nehleděl na předpisy, ale na aktuální potřebu, na břemeno oné ženy, jejíž

letitá nemoc jako zázrakem zmizela.

Představený synagogy byl člověkem litery a zákona, avšak Ježíš, který zákony znal stejně dobře, jednal podle srdce. Jeho soucítění s člověkem vždycky stálo a stojí nad všemi lidskými pravidly a jakoukoliv literou. Kdyby onen funkcionář byl sám stížen osmnáct let jakoukoliv nemocí, myslíte, že by se ohlížel na dny v týdnu?

Věnujme, prosím, pozornost starozákonní perikopě z Izajáše, která s evangelijním textem koresponduje. Hospodin prorokovými ústy vyjadřuje to podstatné a na prvním místě říká: „Budeš-li štědrý k hladovému, nasytíš-li ztrápeného...“ atd. To je přece podstatou lidských vztahů – vzájemná pomoc, ohleduplnost, služba druhému. Je snadné naučit se z paměti pravidla, je chvályhodné ctít a ovládat systém, který člověku dává pocit jistoty, avšak nejdůležitější vždycky bude převádět teorii do praxe.

Vzpomínám si, když jsem byl asi jedenáctiletý hošík, o neděli jsme s tatínkem a bratrem kráčeli na bohoslužbu. Sotva jsme vyšli z domu, zahlédli jsme kouř – v sousedství hořelo. Táta na mě vykřikl: „Kostel počká, rychle běž domů

a přines dvě lopaty!“ Po mém návratu jsme pomáhali pískem hasit počínající požár. Kdoví, jak by to dopadlo, kdyby na to zůstal staříčkový soused sám. Po půl hodince jsme se rozloučili, oprášili sváteční šaty, soused poděkoval a my odešli do chrámu vzdávat chválu, že vše dobře dopadlo.

K čemu by nám bylo recitování Desatera, kdybychom se jím v životě neřídili. K čemu by byla doktrína církve, kdyby neměla přinášet dobro. Proto je spor o sobotu – a nebyl jen jeden – ukázkou vztahu Boha k člověku, ukázkou Ježíšovy lásky, která nebyla pustým učením, ale skutkem, který se vписuje do lidského nitra. Kdyby byl Ježíš toliko učenec, nikdy by se zvěst o něm nešířila tak, jako když ukázal praktické skutky lásky a proměnil život těch, kteří byli svázáni nesčetnými neduhy.

Ať už jde o sobotu, o neděli či jakýkoli jiný den, ať už jde o jakékoli nařízení, člověk by měl být v sobě nějaké dilema, napětí anebo se potýkáme s doktrínou či systémem, položme si jednoduchou otázku: **JAK BY V TAKOVÉM PŘÍPADĚ JEDNAL JEŽÍŠ?**

Rudolf Špaček

Dobrý Bože, i my toužíme být zproštěni svých neduhů a falešných představ. Mnohdy celá léta zápasíme o vlastní pravdy, aniž bychom uviděli tebe jako Pravdu jedinou. Ty jsi nehleděl na literu náboženských nařízení, nýbrž na skutečnou bolest člověka, kterou jsi svojí neskonalou láskou dokázal proměnit. Kriste, Dobro nejvyšší, kéž jsou naše duše napřímeny a dokáží rozlišovat, co je v daný okamžik pro každého člověka to podstatné. Amen.

Jaké je být varhaníkem

Dokončení ze str. 1

1. To je složitá otázka, vděčím za to celé řadě lidí. Podle vyprávění mé maminky bylo tím prvním impulzem, když jsme byli poprvé, někdy v mých čtyřech letech, na bohoslužbě ve Sboru Páně v Brně-Řečkovících. Tam tehdy hrál bratr varhaník, jehož jméno si už ani nepamatuji, a mě prý natolik nadchl zvuk místních digitálních varhan a jeho hra, že jsem už tehdy řekl, že chci hrát na varhany taky. Na ZUŠ se nicméně tehdy varhanní obor neučil a musel jsem prvně absolvovat klavír. Na ZUŠ mě nechtěli vzít dřív, než od druhého pololetí 1. třídy (abych už uměl číst a psát), ale prý jsem se jednou dal u stánku na náměstí Svobody do řeči s paní, ze které se vyklubala manželka učitele klavíru na ZUŠ v Brně-Černovicích. Tam mě vzali hned od 1. třídy a paní učitelka Krieblová a později paní učitelka Stefanovic se mnou měly obrovskou trpělivost a udržely mě u klavíru, i když jsem s ním chtěl mnohokrát skončit. Dvojnásobnou trpělivost a podporu jsem ale dostával především od maminky doma, a že se mi líbila zrovna varhanní hudba, asi zavinil i táta, který doma často poslouchal klasickou hudbu. V řečkovické sboru tehdy br. farář Jiří Bednařík organizoval spoustu aktivit a často jsem dostával příležitost zahrát naučené klavírní skladby na digitál, třeba i při různých besídkách, např. k příležitosti poděkování za úrodu apod.

K opravdovým varhanám jsem se dostal až v Chrámě Spasitele v Brně-Židenicích, kam jsme přešli po úpadku řečkovické náboženské obce v důsledku nešťastné volby nového faráře. Jelikož jsem se stále mohl učit na ZUŠ jen klavír, věnovala se mi místní sestra varhanice Jaroslava Luklová pravidelně po bohoslužbách a od ní jsem dostal základ hry na varhany, včetně rejstříkování a hraní na pedál. Její ochota a čas, který mi věnovala, i možnost později hrát na koncertech, které v Chrámě Spasitele pořádala, považuji za to asi nejdůležitější pro formování mých dovedností. Po roce 2000 se už na brněnských ZUŠ začal otevírat obor varhany, a tak jsem si zašel na koncert žáků varhanních tříd ZUŠ, kde mě zaujal skvělý výkon mého pozdějšího spolužáka a evangelického varhaníka Ondřeje Maňáka, a tak jsem se přihlásil do varhanní třídy jeho paní učitelky Boženy Bartoňové na ZUŠ Došlíkova. Ta nám dovolovala velmi benevolentně si vybírat skladby, které budeme hrát, takže zatímco Ondra si raději vybíral skladatele francouzského romantismu, tak já se mohl profilovat ke svému oblíbenému německému baroku. Ochota paní učitelky nacvičovat s námi i poměrně obtížné skladby, které sice nebyly v osnovách, ale nás bavily, přispěla velkým dílem k tomu, jak pilně a často jsem pak cvičil. V tom opět sehrála velkou roli má maminka, která mi v mých, tuším, 15 letech domluvila u rady starších a sestry farářky Květoslavy Bezdičkové možnost cvičit na velké třimanuálové varhany Husova sboru v centru města, kam jsem se dostal snáz a častěji než do Židenic. Tehdy se rada starších a místní varhaník báli, že jim varhany rozbijí, a tak se mnou celý první rok musel chodit táta, který si vždy dole ve sboru četl, zatímco já spínal i další rejstříky, krom těch asi tří, které mi místní starý pan varhaník tehdy dovolil, a hrál jsem i na pedál, o kterém říkal, „že ho nebudu potřebovat...“ Ve stejnou dobu jsem začal jezdit na varhanní kurzy pořádané br. farářem Zdeňkem Kovalčíkem. Možnost týden se věnovat jenom zpěvu a hraní na zajímavé varhany různě po republice spolu s pravidelnými ranními a večerními pobožnostmi byla pro mě nejhezčí částí roku. Souviselo to i s dalšími zajímavými zážitky, například když pozdější spirituál kurzu, emeritní patriarcha br. Špak po nás jako varhanních chtěl, abychom vedli večerní Kalousovu pobožnost, abychom si vyzkoušeli, jaké je to pro změnu z pohledu faráře. Obrovský pokrok v pohotovém doprovázení liturgie pro mě byla zkušenost doprovázení diecézních bohoslužeb, které sloužil emeritní patriarcha a brněnský biskup Vratislav Štěpánek. Liturgii totiž prožíval a zpíval svižně, a i když občas prodloužil nějakou delší notu v závěru fráze, tak krátké noty naopak často ještě urychlil. První takovou bohoslužbu jsem div neoplakal, že jsem nestíhal a byl s hraním pořád pozadu, ale o to víc jsem se musel naučit hru přizpůsobit. A z toho jsem pak měl velkou radost, protože liturgie pěkně odsýpala a byla opravdu živá.

2. Jako bývalý skaut bych to shrnul pomocí tří základních principů skautingu: každý skaut za svých skautských let se měl řídit povinností k sobě, povinností k druhým a povinností k Bohu. Službu varhaníka považuji za

radostný způsob naplňování všech těchto tří povinností. Mně samotnému varhanní služba přináší velkou radost z hudby, která uklidňuje, ale i nabíjí ducha. Věřím, že pomáhá sestrám a bratrům lépe a radostněji prožívat bohoslužby, a zároveň věřím, že pokud člověk hraje, jak nejlépe dokáže a připravuje se na doprovázení liturgie, neustále se učí a snaží zlepšovat, pak slouží i Bohu k šíření evangelia. Koneckonců má osobní víra se formovala i díky všem varhaníkům, které jsem si přišel poslechnout a jejichž hudba mi zprostředkovávala i teologii, ukrytou v písních v našem nebo třeba evangelickém či katolickém zpěvníku.

3. Těší mě samotná hudba a možnost poznávat různé nástroje – každé varhany, ale i harmonium jsou trochu jiné, kazí to jen elektronické nástroje, které ale mají také svůj význam, když nejsou peníze na normální nástroj. Velice mě také těší možnost poznávat různé náboženské obce a jejich věřící; třeba když jsem v létě na dovolené přes neděli, dohledám poblíž nějaký sbor, který má bohoslužby bez varhaníka. Člověk se s místními lépe seznámí jako varhaník, než když přijde, pozdraví, sedne si dožadů a po bohoslužbě odejde.

Chuť mi bere více věcí. Předně je to dlouhodobě neřešená otázka vymírání naší církve. V Brně je osm náboženských obcí, z nichž jedna už prakticky vymřela. Zbývajících sedm má bohoslužby v 9 nebo v 10 hodin, jen Maloměřice v 8.30 a Židenice jednou měsíčně odpoledne songovou. Až na Maloměřice si tedy všichni vzájemně konkurujeme. Znemožňuje to zástup faráře i varhaníka, protože je nerealizovatelné stihnout bohoslužby ve dvou sborech. Přitom pokud je někde v průměru víc než deset účastníků, je to už nadstandard. Pokud člověk musí třeba pracovně něco řešit v neděli dopoledne, znamená to, že ten týden se už nikam na bohoslužby nedostane. Pokud jsem na dovolené a hledám nejbližší bohoslužby, je to také často problém. Mapa na webových stránkách církve je poloprázdná a hledat geograficky v abecedním seznamu dá dost práce. Ani na webu *iBohoslužby.cz* nemáme všechny náboženské obce. Chybí mi větší spolupráce a překvapuje mě nízká účast na akcích nad rámec obcí a to především některých farářů. Samotného mě to pak odrazuje se také účastnit. Další takovou bolístkou jsou různé liturgické a hudební nešvary. Hlavně tzv. „svatý zpěv“ – představa, že čím je liturgie pomaleji a dyšněji zpívána, tím je pročitější. Existuje jednoduché pravidlo pro tempo zpěvu písní a platí i u liturgie – jedna ucelená fráze se musí zazpívat na maximálně jeden nádech. Pokud to nejde, pak se zpívá příliš pomalu. Takové protahování není meditativní, to co člověk pociťuje, je přidušování se nedostatkem vzduchu... Také nemám rád trend upravování nebo nezpívání částí Farského liturgie. Například necitlivé odstraňování přechodníků ve Zpřítomnění oběti Páně, které rozbíjí rytmiku a narušuje tak prožitek z jednoty textu s hudbou. Nebo odřikávání Ustanovení večere Páně - hudba bratra Píchy je zde až mysticky geniálně propojená s textem a od prvopočátků církve je zpěv považovaný za dokonalejší a vznešenější formu mluvení. Písmo po nás žádá zpívat Hospodinu píseň novou, neodřikávat. A nová nemusí být nutně se zahazením všeho starého. Ve křtu se také obnovujeme a umrtvujeme jen to špatné, aniž by byla potřeba zbavit se těla... Chápu to ale jako důsledek chybějící hlasové (zpěvácké) výchovy farářů už na fakultě, což pak vede třeba k používání mikrofonů. Ty jsou ale obvykle spíš na škodu, protože kdo nezvládne pracovat s hlasem bez mikrofonu, tomu to nepůjde ani s mikrofonem, který všechny nedostatky jen zesílí.

4. I když máme ve zpěvníku některé písně s rytmickými nebo melodickými chybami, doporučil bych každému, kdo umí noty, systematicky si projít všechny písně v našem zpěvníku. A kdo neumí noty, určitě stojí za to projít si aspoň samotné texty. Někdy člověku při bohoslužbě uteče pozornost nebo nevhodným dělením slok ztratí souvislost v textu. Přitom máme ve zpěvníku krásné písně s nádhernými texty. Obecně všechny písně převzaté ze Šamotulského kancionálu (např. 3), Cithary Sanctorum (např. 11), Jistebnického kancionálu (č. 248), Franusova kancionálu (33, 175) nebo Svatojanského kancionálu (96, 97), nebo i písně z jiných zdrojů (protestantská hymna č. 7, Te Deum č. 15, nebo moje velmi oblíbená večerní modlitba z Broučků č. 277) mohou dobře posloužit i jako modlitba, když člověk potřebuje potěšit nebo se zklidnit. **Lukáš Rýdlo**

*Trat', kterou pádí rychlík babylonský, vede možná velice daleko,
ale i kdyby končila v nekonečnu,
je to slepá kolej.*

*Labyrintem je lidská společnost
bez ptačích písní a vůní květin,
bez místa pro člověka
učiněného k Božímu obrazu.*

*Počítej s tím, že nebeské počty
jsou cosi zcela jiného
než lidská vypočítavost.*

Miroslav Matouš - Únik z Babylonu

Babylonská věž - náš problém

Babylonská věž byla příznačně nazvána věží lidské pýchy. Vždy totiž existovali ti, kdo se sami cítí svrchovanými pány a nechtějí nikoho poslouchat. Boha ignorují, jejich pýcha stoupá až k nebesům. Před ničím se nezastaví a nechtějí ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést.

Oni pyšní si tedy podle biblického vyprávění vymysleli svoji vzdoroakci. Řekli si, že si raději sami, vlastními silami spojenými s magií, zabezpečí existenci a zajistí budoucnost. Rozhodli se, že vybudují Město a Věž, jejíž vrchol bude až v nebi samotném. Chtěli si vytvořit svůj ráj, vybudovaný zcela podle vlastních představ. Nebyli totiž spokojeni s tím, co jim dal Hospodin. Možná, že někdy za takovými „svrchovanými pány“ a „vzpourou“ vězí semínko nedůvěry: „Bůh není tak dobrý,“ tvrdí pochybovačně. A had zlovlně našeptává: „Musíte to, žel, vzít do vlastních rukou, jinak to dobře nedopadne!“

Obdobné postoje se v dějinách stále opakují. Babylonští toužili násilně proniknout k nebesům, dobýt je. Podobný útok na nebesa podnikala i ideologie nacistické i „bolševické“ říše, ty vzaly svévolně do rukou rozhodování o životě a smrti mnoha lidí.

Takováto svévole připomíná člověka, který začne užívat drogy. Nestačí mu jeho vlastní psychika, taková, jaká je, nespokojí se pouze se svou fantazií, imaginací. Chce si vybudovat v duši alespoň své „umělé ráje“, extatická orgiastická potěšení. Ta pak vedou ke zmatku, k chaosu, zničení, pádu a smrti. Všimněme si, že když někdo bere neodpovědně do rukou své zdraví, své psychické možnosti, je to také druh pýchy, která disponuje hadí zákeřností, vede tedy zákonitě do záhuby.

Jak dopadla babylonská věž a její tvůrci, kteří zvráceně toužili po dosažení božského sídla? Bůh nemohl jinak, musel zbořit jejich stavbu, zmást jejich jazyky a rozehnat je do všech koutů země. Měli v sobě příliš pohanského vnímání a postojů, zahrávali si nezodpovědně s nadpřirozenými silami, protože celá stavba měla ve své podstatě magický účel. Bůh „sestupuje“, podle vykladačů, aby srazil pyšnou věž a „zmátl mluvu synů lidských“. To není jenom trest, nýbrž i zábrana, aby se nepříhodilo něco horšího. Je veliký rozdíl dostat něco darem, a brát si to sám, násilím a svévolně. Člověk nemůže sahat po nebeské bráně, zmocní se ho zmatek, zadává ho chaos, nastupuje tu cesta zániku.

Babylonská věž lidské pýchy trvá. Část společnosti si přeje obejít se bez Boha a nedbá zájmu svých bližních. Sahá po snadnějším způsobu cesty, bez břemen odpovědnosti. Anebo si z tohoto nákladu vybírá jen některé „balíky“, které mají příjemnější rozměr a hmotnost. Mnozí rádi sbírají jenom smetanu ve vztazích, manipulují druhými a chtějí je vlastnit. To potom vede k rozvodům, rozbíjení rodin, zmatku v hodnotách.

Méně příjemné záležitosti zkrátka jednoduše vyškrtáváme z osobního inventáře zážitků. Nepustíme je do vybraných dějů své existence. Každý dělá selekci, nikdo na sebe nebere všechno – to jen zcela výjimečně – k čemu je volán. Ostatně řada proroků se opakovaně vzpouzela vzít na sebe úděl v jeho tvrdém dopadu. Natož pak průměrný nebo lehce nadprůměrný smrtelník, byť koná dobré skutky a je celkem slušně praktickým křesťanem. Ruku na srdce: nepříjemně omezující souvislosti s bližními prostě někdy eliminujeme. Často až po letech, ve vysokém stáří, promluví svědomí. A nám se vyjeví, co jsme opomněli, ať už z nevědomosti anebo úmyslně a k čemu to vedlo.

Babylonští obdrželi dosti darů, schopností, dovedností. Začali si však namlouvat, že se bez Boha klidně obejdou. Mnozí z nás to také dělávají. Mají na starosti „všechno možné“ a Boha odsouvají až na poslední místo svého zájmu.

Věže a věžičky ze zlata marnivých představ nebo slonovin sobectví a výlučnosti nalézáme v nějaké formě a míře u každého z nás. Jednotlivci, lidé, národy si stále nedokážou porozumět, touží se pyšně vyvýšit na úkor těch druhých. My křesťané však víme, že teprve pod dotykem Ducha svatého se lidé sjednocují, začnou si naslouchat a vytvoří se příležitost vzájemně si porozumět. Těm, kteří spolu přijmou Krista, se otevírá netušená blízkost. Dalo by se říci, že vstupují do řádu lásky. Nepotřebují stavět své babylonské věže, aby se zabezpečili pro budoucnost, a nesnaží se nabádat bližní, aby také Bohu vzdorovali.

Zbavíme-li se olovené koule pýchy, přestáváme být jejím vězněm. Staneme se svobodnou duchovní bytostí, která přijímá Boží dar. Milujeme. Jíme ze stromu skutečného života, života věčného už v přítomnosti. **Olga Nytrová**

Zprávy

Svátost biřmování v Rýmařově

V neděli 17. 7. 2022 byla v náboženské obci v Rýmařově bratrem biskupem Tomášem Chytilým udělena svátost biřmování sestře Petře Jenové Dobišové a Marii Olivii Heczko, rozené Šínové. Blahopřejeme. Za náboženskou obec **Miroslava Běhalová**, farářka

Blahoželanie

Dňa 7. 8. 2022 sa príslušníčka našej cirkvi Doc. PhDr. Ingeborg Stahlová, PhD. dožíva jubilea 90 rokov. Musíme povedať, že na ten vek ani zdravotne, ani intelektuálne naozaj nevyzerá. Je pravda, že sestra docentka si nepravda, aby sme o tom hovorili. Dňa 3. 8. 2022 nám pripravila na biblickú hodinu prednášku o svätom Vojtechovi. Prajeme jej, aby sme sa stretli o 10 rokov a mohli osláviť 100. narodeniny v Božom požehnaní.

Diecézna rada Bratislava

Rekreace na statku v Maleticích

Nabízíme apartmá ve staročeském statku v malebné vesničce Maletice na břehu Blanice. 5000 Kč (týden pro rodinu s 1-2 dětmi). Kontakt: Marie Lamrová, tel. 774 503 142, email: lamrovamarie@seznam.cz. Martin Tlustý

Proč zrovna židovští podnikatelé?

Pražské židovské muzeum zve na přednášku.

Auditorium OVK, Maiselova 15, Praha 1, 3. patro, 12. září 2022 od 18 hodin.

Proč je téma židovských podnikatelů tak přitažlivé? Čím se vyznačovala tato skupina a jaká byla její role v rámci židovské i nežidovské společnosti? Jaká úskalí s sebou toto téma nese? Úvodní přednášku z cyklu Čeští židovští podnikatelé přelomu 19. a 20. století přednese historik Daniel Baránek z Historického ústavu AV ČR. Vstupné: zdarma **red**

Více než příběh o velrybě

Zveme do pražské Maiselovy synagogy na přednášku rabína Georga Schlesingera s názvem Kniha Jonáš: Více než příběh o velrybě.

Biblická kniha Jonáš je známa především jako výpravní příběh. Z hlediska judaismu však přináší zásadní poselství o vztahu člověka k Bohu, otázkách spravedlnosti a milosrdenství i pokání a smíření. Při hlubším studiu zde dokonce nalezneme prvky humoru, satiry a ironie. Proč se právě tato kniha stala ústředním textem při odpolední modlitbě na židovský Den smíření (Jom kipur), bude ve své přednášce hovořit americký rabin George Schlesinger.

Přednáška proběhne v angličtině se souběžným překladem. Vstupné: zdarma.

3. října 2022 od 19 hodin, Maiselova synagoga, Maiselova 10, Praha 1. **red**

Komentované prohlídky našeho sboru v Hradci Králové

Zveme vás na komentované prohlídky areálu Gočárova Sboru kněze Ambrože 7. a 10. září, 5. a 8. října 2022.

Historie stavby, architekt, vnitřní vybavení, zvonohra, keramický Juračkův betlém. Vstupné 50 Kč, děti 20 Kč. Sbor (a galerie AMB) volně otevřen také každou středu a pátek 15-17 hodin. **red**

Kurz základů teologie

3. 9. 2022 - 3. 12. 2022

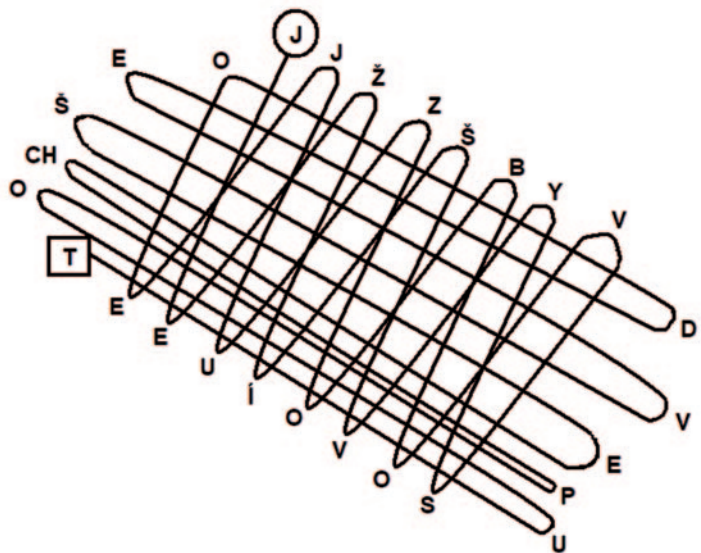
Přednášky, semináře, rozhovory a modlitební ztišení budou obsahem setkání těch, kdo chtějí rozšířit své vzdělání, prohloubit duchovní život, kladou si otázky víry a získanými poznatky chtějí sloužit druhým. Probírat budeme biblickou teologii (Starý i Nový zákon), věrouku (vyznání víry, svátosti, věroučné důrazy různých církví), praktickou teologii (tvorba kázání, liturgický církevní rok, liturgie, pastorační správa církve), úvod do duchovního života a religionistiku. Účastníkům kurzu se budou věnovat Petr Šandera, Juraj Dovala, Miroslav Kubiček, Zdeněk Kovalčík, Světluše Košíčková a pozvaní hosté. Přednášky a semináře budou probíhat první sobotu v měsíci od 9 do 16 h v Brně Tuřanech (Vítězná 1) od 8. ledna 2022 a pak každý čtvrtek od 18.30 do 20 hodin online. Bližší informace a přihlášky: Světluše Košíčková, tel. 607 025 678, svetla.kosickova@gmail.com. **red**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Uzdravení v sobotu

K získání tajenky projděte klikatou cestou od kolečka ke čtverečku.

(Řešení z čísla 32: Vaše lampy at' hoří.)

Jana Krajčířiková

Vzpomínky pro archiv CČSH

V poslední době přibýly v edici *Vzpomínky českobudějovické Náboženské obce ve Čtyřech Dvorech* dvě další knížky.

Vzpomínky II. Putování s oslem – zachycují dvacet let pořádání putovního tábora pro dospělé lidi s handicapem – nejprve diakonickým zařízením Domeček, od roku 2007 diakonickým zařízením Nazaret. Knížka čerpá ze zápisů z táborového deníku, je doplněna fotografiemi a přibližuje příběh této aktivity, která již po léta přináší účastníkům i asistentům radost ze společenství a krásné přírody.

Další knížka vzpomínek je obsáhlejší. *Vzpomínky III.* přibližují příběh „rudolfovské mládeže“. Společenství, které vzniklo na Prahu roku 1969 a vydrželo až do poloviny let devadesátých. Prošlo jím mnoho desítek mladých lidí, bylo hostitelem mnoha setkání mládeže v nelehké době let sedmdesátých a přineslo mnoho proměn lidských životů. I takových, které vedly k rozhodnutím pro duchovenskou službu. Zároveň je tato knížka připomenutím díla bývalého rudolfovského faráře Milana Matyáše.

Obě knížky vzpomínek se přidávají k již dříve vydané knížce *Vzpomínek I.* na vznik a prvních třinácti let existence Domečku – zařízení Husitské diakonie v Trhových Svinech. Myslím, že takové příběhy nemusí zůstat jen vzpomínkami, ale mohou se stát rovněž inspirací.

Pokud by někdo měl zájem o některou z knížek, je možno objednat (tel. 773 557 979; mail: pruhovanetrico@centrum.cz). Cena každého výtisku 180,- při zaslání, plus poštovné. **Karel Filip**

Kostel Krista Spasitele

Grussova 1274/6, Praha 5-Barrandov

Neděle 25. září 2022 od 20:00

AMERICKÉ SPIRITUÁLY v podání

vokální a cappella skupiny LET'S GO!

Lee Andrew Davison · Veronika Mannová · Marek Šlechta · Tomáš Ludvíček

- Vstupné dobrovolné -

Uvádí Radana Šatánková, Krasomil, z.s.

Akci podpořila MČ Praha 5

Kostel Krista Spasitele
Komunitní centrum
Grussova 1274/6
152 00 | Praha 5 – Barrandov

hry, modlitby, hudba, duchovní program, kamarádi, ... www.cshbrno.cz

Za finanční příspěvek děkujeme Brněnské a Olomoucké diecézi CČSH

20. - 26. 8. 2022

věk: 9 až 15 let
příspěvek: 1 100 Kč
chata v obci Vrchy (okr. Nový Jičín), společná doprava z Olomouce

#SMM tábor

ZA PĚT MINUT DVANÁCT

Přihlášky a bližší informace:
Jerguš Dovala
jergus.dovala@gmail.com
+420 721 341 997
(počet míst je omezen)
Už teď se těšíme!

